

Advies nr. 31 /2007 van 7 november2007

Betreft: Adviesaanvraag m.b.t. het ontwerp van koninklijk besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 januari 2006 tot bepaling van de informatietypes, verbonden met de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (A/07/032)*

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "privacywet"), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Binnenlandse Zaken Patrick DEWAELE, ontvangen op 18/09/2007;

Gelet op het verslag van de heer Bart DE SCHUTTER;

Brengt op 07/11/2007 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

Recent werden een aantal wetswijzigingen doorgevoerd die een weerslag hebben op de staat van de persoon. Het betreft meer in het bijzonder:

- de wet van 27 december 2006 *houdende diverse bepalingen* waardoor o.a. het *Wetboek van de Belgische Nationaliteit* werd aangepast zodat voortaan, voor wat Belgen betreft, een dubbele nationaliteit door vrijwillige verkrijging mogelijk is;
- de wet van 9 mei 2007 *tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden* waardoor o.a. algemene regels m.b.t. de gerechtelijke verklaring van overlijden worden bepaald. In het licht hiervan werd het informatiegegeven opgenomen in artikel 3, eerste lid, 6°, van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (hierna "WRR") aangepast (artikel 52). De "*plaats en datum van overlijden*" werd vervangen door "*de plaats en datum van overlijden, of, in geval van een verklaring van afwezigheid, de datum van de overschrijving van de beslissing van afwezigheid*".

Het koninklijk besluit van 8 januari 2006 *tot bepaling van de informatietypes, verbonden met de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, legt per informatiegegeven een aantal informatietypes vast die de werkelijke inhoud van de informatiegegevens verduidelijken.

Het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe om, in het licht van voormelde wetswijzigingen, de werkelijke inhoud van de informatiegegevens "*nationaliteit*" en "*de plaats en datum van overlijden, of, in geval van een verklaring van afwezigheid, de datum van de overschrijving van de beslissing van afwezigheid*" te verduidelijken aan de hand van 3 informatietypes, zijnde:

- de meervoudige nationaliteit;
- de plaats en datum van overlijden, de datum van de overschrijving van de beslissing houdende verklaring van overlijden;
- de datum van overschrijving van de beslissing houdende verklaring van afwezigheid.

II. ONDERZOEK VAN DE ONTWERPTEKST

1. Alleen de informatiegegevens die opgesomd worden in artikel 3, eerste lid, WRR en de eraan gekoppelde informatietypes zijn toegankelijk voor derden. De informatie die in de informatietypes wordt opgenomen, is informatie die in een of andere vorm wordt geregistreerd in de registers van de burgerlijke stand of de bevolkingsregisters. Door ze te koppelen aan een informatiegegeven vermeld in artikel 3, eerste lid, WRR, wordt de raadpleging ervan door derden mogelijk.

2. Het onderzoek van de Commissie zal zich inzake toespitsen op het nagaan of elk informatietype kan beschouwd worden als een technisch gegeven dat verband houdt met het bijbehorend informatiegegeven en of de erin opgenomen informatie relevant is voor de traditionele gebruikers van het Rijksregister (proportionaliteitstoets – artikel 4, 2° en 3° van de privacywet).

3. Aan het informatiegegeven "*nationaliteit*" zijn momenteel 2 informatietypes gekoppeld, namelijk:

- de nationaliteit (IT 031);
- de informatie betreffende de nationaliteit die opgenomen is in het register bedoeld in artikel 4 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*.

Er wordt voorgesteld om daar een derde informatietype aan toe te voegen, namelijk "de meervoudige nationaliteit".

4. Ingevolge de wijziging van het *Wetboek van de Belgische nationaliteit* door de wet van 27 december 2006, verliest een Belg niet langer automatisch zijn nationaliteit wanneer hij vrijwillig een vreemde nationaliteit verkrijgt. Een nauwkeurige registratie – cf. artikel 4, § 1, 4°, van de privacywet - van de nationaliteit van dergelijke personen in de door derden raadpleegbare gegevens van het Rijksregister, impliceert dat van de eventuele dubbele nationaliteit wordt melding gemaakt. Heel wat gebruikers van het Rijksregister steunen zich immers op dit gegeven om reglementaire bepalingen toe te passen die de kennis van de juiste nationaliteit vereisen, bijvoorbeeld met het oog op het toekennen van bepaalde rechten. Het voorgestelde informatietype komt aan deze vereiste tegemoet.

5. Aan het informatiegegeven "*plaats en datum van overlijden, of, in geval van een verklaring van afwezigheid, de datum van de overschrijving van de beslissing van afwezigheid*" zijn momenteel 3 informatietypes gekoppeld, namelijk:

- de plaats en datum van overlijden (IT 150);
- de gerechtelijke verklaring van overlijden en de administratieve verklaring van vermoedelijk overlijden (IT 151);
- de informatie betreffende de plaats en datum van overlijden die opgenomen is in het register bedoeld in artikel 4 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*.

Er wordt voorgesteld deze 3 informatietypes te vervangen door:

- de plaats en datum van het overlijden, de datum van de overschrijving van de beslissing houdende verklaring van overlijden (IT 150);
- de datum van overschrijving van de beslissing houdende verklaring van afwezigheid (IT 151).

6. De Commissie veronderstelt dat eigenlijk alleen de vervanging van het eerste en tweede informatietypes wordt beoogd, niet het derde. Dit laatste geeft immers enkel aan of de informatie afkomstig is uit het register van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en heeft tot doel de gemeenten er attent op te maken dat zij de nodige controles moeten doen met het oog op de eventuele bijwerking van hun eigen registers.

7. Voor de wet 9 mei 2007 bestond reeds de mogelijkheid om in specifieke en tijdsgebonden situaties, zoals een verdwijning in oorlogstijd, een gerechtelijke verklaring van overlijden evenals een administratieve verklaring van vermoedelijk overlijden te bekomen¹. Deze informatie werd beschikbaar gesteld onder het IT 151. Ingevolge voormelde wet werden in het Burgerlijk Wetboek algemene regels voor de gerechtelijke verklaring van overlijden opgenomen die niet meer situatie- en tijdsgebonden waren. De specifieke regelingen werden opgeheven waardoor de figuur van de administratieve verklaring van vermoedelijk overlijden verdween. De figuur van de gerechtelijke verklaring van overlijden werd behouden, weliswaar in een gewijzigde context.

¹ De wet van 28 juli 1921 *op de geldigverklaring van de akten van de burgerlijke stand, de verbeteringen van de tijdens de oorlog opgemaakte akten van overlijden en de rechtelijke bevestiging van overlijden*; de wet van 20 augustus 1948 *betreffende de verklaringen van overlijden en van vermoedelijk overlijden alsmede betreffende de overschrijving en de administratieve verbetering van sommige akten van overlijden*.

8. Het voorstel om de verwijzing naar de verklaring van overlijden te integreren in het IT 150 komt er eigenlijk op neer dat een "bestaande" informatie onder een ander informatietype beschikbaar gesteld wordt. Gelet op het feit dat in de gerechtelijke verklaringen van overlijden een datum van overlijden zal bepaald worden, ligt het voor de hand dat het IT waarin de datum van overlijden is opgenomen, een verwijzing bevat naar een eventuele beslissing dienaangaande.

9. Voor de gebruikers van het Rijksregister die met het oog op de vervulling van de hen opgedragen taken het gegeven "*plaats en datum van overlijden, of,...*" raadplegen is het niet zonder belang te weten dat de opname van de datum van overlijden een gevolg is van een gerechtelijke beslissing. De betrokken beslissing geldt als akte van de burgerlijke stand en heeft uitwerking op de datum van het overlijden die erin wordt vermeld (artikel 133, eerste en tweede lid van het *Burgerlijk Wetboek*). Op basis van die informatie zullen de gebruikers eventueel een aantal van hun beslissingen moeten herzien (bijvoorbeeld een weduwepensioen uitkeren).

10. Volgens het verslag aan de koning zal onder het IT 150 tevens melding worden gemaakt van de *eventuele beslissing van verbetering van de akte van de burgerlijke stand*. Het is immers mogelijk dat een overleden verklaard persoon terug opduikt. Via derdenverzet tegen het vonnis houdende de gerechtelijke verklaring van overlijden, kan hij een verbetering van de desbetreffende akte van de burgerlijke stand bekomen (artikel 134 van het *Burgerlijk Wetboek*). De Commissie is van oordeel dat deze vermelding pertinent is. Het feit dat iemand niet langer als overleden gekwalificeerd wordt, heeft een hele reeks van administratieve gevolgen. Bijgevolg is deze informatie nuttig voor een hele reeks gebruikers van het Rijksregister. Zij merkt evenwel op dat het, met het oog op de transparantie, aangewezen is dat in de omschrijving van het IT 150 uitdrukkelijk een referentie naar deze informatie wordt opgenomen.

11. Het nieuwe IT 151 zal de "*datum van de overschrijving van de beslissing houdende verklaring van afwezigheid*" bevatten. Volgens de toelichting in het verslag aan de koning zal naast de informatie zoals die uit de omschrijving blijkt, onder dit informatietype ook melding gemaakt worden van:

- de beslissing van de Vrederechter houdende aanwijzing van een gerechtelijk beheerder in geval van vermoeden van afwezigheid, vastgesteld door de Rechtbank van Eerste aanleg;
- eventueel het vonnis tot verbetering van de akte van de burgerlijke stand.

12. In dit verband verwijst de Commissie vooreerst naar wat hiervoor onder punt 10 werd opgemerkt. De voorgestelde omschrijving van het IT 151 is een vlag die de lading niet helemaal dekt. Het is aangewezen een formulering te hanteren die beter weergeeft welke informatie er allemaal in wordt ondergebracht.

13. Artikel 121, § 2, tweede lid, van het *Burgerlijk Wetboek* bepaalt dat de beslissing houdende de verklaring van afwezigheid alle gevolgen heeft *van het overlijden vanaf de datum van de overschrijving*. De opname van de datum van de overschrijving van dergelijke beslissing in het IT 151 kan als een informatie bestempeld worden die de werkelijke inhoud van het informatiegegeven verduidelijkt. Voor de gebruikers van het Rijksregister die met het oog op de vervulling van de hen opgedragen taken het gegeven "*plaats en datum van overlijden, of, ...*" raadplegen, is het trouwens van belang te weten dat een persoon als zijnde overleden moet worden behandeld, niettegenstaande er geen plaats en datum van overlijden beschikbaar is (bijvoorbeeld het stopzetten van bepaalde uitkeringen).

14. Vaak wordt de verklaring van afwezigheid voorafgegaan door een beslissing waarbij het vermoeden van afwezigheid wordt vastgesteld (artikel 112 van het *Burgerlijk Wetboek*). Dit leidt meestal tot *de aanstelling door de Vrederechter van een gerechtelijk bewindvoerder* die belast wordt met het beheer van de goederen van de vermoedelijk afwezige (artikel 113 van het *Burgerlijk Wetboek*).

15. De Commissie is van oordeel dat deze informatie moet bestempeld worden als zijnde gelieerd met het gegeven "*plaats en datum van overlijden, of, ...*". Alhoewel er geen bewijs beschikbaar is m.b.t. tot het overlijden van een persoon, bestaan er toch op zijn minst ernstige vermoedens daaromtrent. Deze onzekerheid stelt echter geen einde aan een aantal rechten en plichten van de betrokkene. Voor de gebruikers van het Rijksregister is het, met het oog op het vervullen van hun taken, van belang dat zij weten dat zij, voor wat hun relaties met de betrokkene tijdens deze onzekere periode betreft, over een alternatief aanspreekpunt beschikken, namelijk de gerechtelijk bewindvoerder.

16. Net zoals dit voor het IT 150 het geval is zal onder IT 151 eveneens melding worden gemaakt van de *eventuele beslissing van verbetering van de akte van de burgerlijke stand*. Het is altijd mogelijk dat een persoon m.b.t. dewelke het vermoeden van afwezigheid werd vastgesteld of die afwezig werd verklaard, terug opduikt. Via derdenverzet tegen de betrokken vonnissen kan hij een verbetering van de akte van de burgerlijke stand bekomen (artikelen 117 en 122 van het *Burgerlijk Wetboek*). De Commissie verwijst naar wat zij hieromtrent in punt 10 opmerkte.

OM DEZE REDENEN,

de Commissie

verleent, mits rekening wordt gehouden met de opmerkingen geformuleerd in de punten 10 en 12, een gunstig advies.

De Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Jo Baret

(get.) Willem Debeuckelaere